

A dors-máj-olaj használata fölösleges!

GRIMAULT és TÁRSA

gyógyszerek

jódtartalmu retek-szörpje

Párisban, 7, rue de la Feuillade.

A párisi kórházak leghíresebb orvosai bizonyítványai által az e szörp fölötti vélemények...

Magyarországra nézve a főraktár létezik Pesten: TÖRÖK JÓZSEF

A csász. királyi szabad. tiszavidéki vasut.

MENETREND,

1864. év május 1-től kezdve, érvényes az 1864. évi nyári-havakra

I. Kassa és Nagyvárad felé:

Table with columns for destination (Bécs, Pest, Czegléd, Szolnok, Püspök-Ladány, Debreczen, Tokaj, Miskolcz, Forró-Encs, Kassa, Püspök-Ladány, B.-Ujfalu, Nagyvárad) and departure times.

II. Arad felé:

Table with columns for destination (Bécs, Pest, Czegléd, Szolnok, Mező-Túr, Csaba, Arad) and departure times.

III. Kassa- és Nagyváradról Pest és Bécs felé:

Table with columns for destination (Kassa, Forró-Encs, Miskolcz, Tokaj, Debreczen, Püspök-Ladány, Szolnok, Czegléd, Bécs, Nagyvárad, B.-Ujfalu, Püspök-Ladány, Czegléd) and departure times.

IV. Aradról Pest és Bécs felé:

Table with columns for destination (Arad, Csaba, Mező-Túr, Szolnok, Czegléd, Pest, Bécs) and departure times.

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

Aradról Szegedre: naponként este 5 órakor; az utasok főlvétele nincsen korlátozva. Nyiregyházaról Szathmárra: vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor; az utasok főlvétele 3 személyre korlátozva van.

Az igazgatóság.

570 (10-12) 2635

Legelőcsőbb szépirodalmi és hölgydivatlap

a középírend számára.

A magyar nők vasárnapi ujsága!

Előfizetési fölhivas

NŐVILÁG

nyolczadik évi folyamának

julius—decemberi félévére.

Félévre csak 3 ft. — Negyedévre csak 1 ft. 50 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap, szépirodalmi tartalommal, eredeti divattudósítással, havonként két melléklettel, ugymint: egy divatképpel és egy szabás- vagy mintarajzzal.

A „Nővilág” a jelenleg fennálló hazai kizárólagosan női divatlapok között a legregibb, és e körülményből, mely szerint a t. cz. magyar női közönség kegyét legállandóbban tudta megnyerni, szabadjön következtetnünk, hogy kitűzött feladatának legjobban megfelelt.

Támaltak ugyan lapok, melyek többet ígértek, mint a mennyit megadhattak, de el is ényeszték; és talán fognak is még támadni, de ezek példáját mint eddig nem, úgy ezután sem fogjuk követni.

Elvünk: áldozat és kitartás mellett idővel a t. cz. közönség általános tetszését megnyerni, és kedvezményeinket azon arányban emelni, melyben a közönség részvételének gyarapodása annak állandóságát lehetővé teszi.

Egyik ilyen állandó kedvezményünk az, mely szerint a t. cz. előfizetőnk részéről érkező megbízások — könyv- és mindenemű divatcikkkel

bevásárlására

— pontosan és gyorsan teljesítetnek. A beküldött összegek vételéről, valamint a bizományok végrehajtásáról „Galamb-posta” rovatunk viz. értesítést. A pénzüszgek postai bejegyzés mellett bérmentve küldendők a szerkesztőséghez; a bevásárlást és elküldést „Álter és Kiss” cégre teljesíti, pontos számlát (conto) mellékelve a küldeményekhez. A jövő félévi folyamában adni fognak egy emlékszerű színezett nagy

DIVATMŰLAPOT,

mely Bohn műintézetében készül, s a júliusi első szám mellett fog megjelenni.

A lap szellemi tartalmának kiállításában változtatlan főszempontunk marad: kizárólag a női üzlesek hódolni, s az olvasmányokat aszerint választani, hogy azok mindenekelőtt nőkre nézve érdekesek, s mégis a gyöngédebb erkölcs- és illemérték sértők sohase legyenek.

A „házi-kör” közhasznú rovatát, mely részben kezdeményezők voltak, továbbá is fenntartjuk, valamint a társadalmi élet és nevelés köréből is elismert hiteli hazai és külföldi íróktól hozandunk értekezéseket.

Előfizetési föltételek:

Félévre: júliustól december végeig, helyben kihordatva, vagy postán bérmentes zétküldéssel 3 ft.

Negyedévre: júliustól szeptember végeig, helyben kihordatva, vagy postán bérmentes küldéssel 1 ft. 50 kr.

A cím, név és helyjegyzék szabatos leírásának beküldését kérjük. Tíz előfizetésre egy tisztelet-példány jár. A pénzes levelek bérmentes küldése kéretik.

A Nővilág kiadó-hivatala.

(Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

FENYKÉPÉSZET.

BORSOS és TÁRSA

vegyszer-fényképészeti tanintézetében

Pest, kerepesi-ut 65. sz.

„Mátyás királyhoz” ezimzett házban,

az elméleti és gyakorlati fényképészetben alapos oktatást nyerhetni.

A tandíj vényekkel (Recepte) együtt stb. 50 ft. a. é.

A tanintézet kézirata magyar és német nyelven nyomva, személyes oktatás nélkül is illő árért megkapható a rövid és könnyen megérthető modorban szerkesztett zsebkönyvecské, tartalmazza: az intézet kipróbált biztos vényeit, használati utasítással, valamint a negatív és pozitív képek nemsikerülésének okait; a hibák rögtöni fellismerése és eltávolítási módját stb. A vények (Recepte) s eljárások (Methoden) vidéki fényképészekkel levél által részletekben is közölhetők.

Fentebbi intézetben gyári áron kaphatók: kipróbált külföldi objektívek, chemikai szerek s albumin-papírok (saját gyártmányom) s minden a fényképészethez szükséges készletek.

Kezdő-fényképészek számára ajánlatos a „berendezett készlet” (komplette Einrichtung), mely áll egy gépből, chemikai szerekből, alb. papír-csészék-, műszerekből stb. stb., ezek ára összesen 50 ft. a. é. (Arjogyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.)

670 (3-3)

Pest, július 17-én 1864.

Előfizetési föltételek 1864-dik évre: Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft. Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer használtott példát sor ára, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krba; háromszor- vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetések elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos, — és Pesten: a ker-tész-gazdasági ügynökség is. József-ut, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ujkr.

Gróf Bethlen János.

A Bethlen-család nevezetes helyet foglal el hazánk történelmében; az erdélyi vajdák és fejedelmek, hadvezérek, államférfiak és történetírók sorában nem egy Bethlenre találunk, s el lehet mondani, hogy bár majdnem a legnépesebb magyar család (ma is közel 80-on viselik e nevet), tagjai mindig — alig egy-két kivétellel — a közügy szolgálatában töltötték életüket. Ez magyarázza meg, hogy míg arcképeink sorát ez évben azon Bethlen Jánossal nyitottuk meg, ki két évtizeden keresztül volt az erdélyi közelet vezére, most újra egy Bethlen Jánoshoz értünk, ki ugy a politikai pályán, mint a társadalmi téren oly sokoldalú tevékenységet, annyi buzgóságot tanusított és tanusít folyvást, hogy méltán helyet foglalhat Erdély jelesb férfainak arcképcsarnokában.

Született Bethlen János — a most élők közt legidősb — 1811 október 14-én Kolozsvárt. Eleitől fogva köztanodában növekedett Nagy-Enyeden, honnan tíz évi tanulása után Maros-Vásárhelyre ment a királyi táblára, s 1833-ban a jogi vizsgát letette.

Az ifju ez idő alatt már több törvényhatóságban megjelent a „vándor patrioták”-kal, mint hallgató, csak annyiban vevén részt, a mennyiben a kaszinó számára, mely akkor a mozgalmak köz- és kiindulási pontja volt, irásbeli tudósításokat szerkesztett. Ezek a nyilvánosság, a napi sajtó nyomásából eredt hiányának pótlására czéloztak, s ép azért, a mennyire gyorsírók hiányában lehetséges volt, az egyes szónoklatokat is magukban foglalták.

Legelső nyilvános föllépése 1834-re esik. Mikor már lehetett észrevenni, hogy az alkotmányhoz szorosban ragaszkodó országgyűlésnek nem sikerül a sérelmek megszüntetését s az ország törvényes állapotba visszahelyezését kivívni: Udvarhelyszéken azt indítványozta, hogy ha az országgyűlés az addó elintézésre és a főhivataloknak törvény szerinti választás által betöltése nélkül oszlattatnék el, a más uton kivetendő adót

GRÓF BETHLEN JÁNOS.

Udvarhelyszék már az 1837-i országgyűlésre öt akarta egyik követéül megválasztani, de az ellenzéki párt közmegegyezése következtében nem lépett föl, mint követjelölt, attól tartva, hogy — habár törvényeink szerint jogosítva is lett volna a perbeli ítélet hozatala előtt helyét elfog-

lalni — ez a kormánypárttal szemben hozszas meddő vitákra adna alkalmat, mi az országra oly szükséges szervezést sok időre elhalasztatná.

Legelőbb 1841-ben volt követ Udvarhelyszékről, mikor már az említett fiskális-per amnestia következtében megszűnt. Azután folyvást minden erdélyi országgyűlésen, ugy az unio után a 48-i pestin, s a következőkön Udvarhelyszék képviselte. Az 1846-i erdélyi, ugynevezett urbéri országgyűlésre, bár a székegy törvényhatóságok követei közé tartozott, kik utasításuknál fogva általában, az urbéknél a Székelyföldről behozatala ellen nyilatkoztak, Bethlen János oly utasítást tudott magának kieszközölni, mely lehetővé tette folyvást, a haza és emberiség érdekében, az ellenzékek szavazni az 1846-i igen-igen szűkkeblű majoritással szemben.

1848-ban Pesten a miniszteriális párthoz tartozott. Ez év szeptemberében Erdélybe küldött b. Vay mellé kormánybiztosi segédül, s később az agyagfalvi gyűlésen a székegy egyik vezetője lett. Majd újra Magyarországra sietett képviselői állását elfoglalni, s mint ilyen, a mérsékelt párthoz csatlakozott.

A fegyverletétel után családját Pestre telepítette, maga pedig 3 hónapig bujdokolt, mikor többekkel együtt bejelentvén magát, százhusz társával kegyelmet kapott.

Ezután 1853-ig maradt Pesten, midőn szeretett fiatal hitvesét gr. Teleki Zsófiát elvesztve, akkor még növendék hat fiával Kolozsvárra költözött, s legott egész buzgósággal kezdett működni az egyedül nyitva álló társadalmi téren. Hogy mennyi egyszerűséggel, mily szakértelemmel vett részt az erdélyi köznézetek és egyletek szervezésében, vezetésében, a protestans egyház igazgatásában: ismeretes azon olvasóink előtt, kik a királyhagontuli fejleményeket a közelmúltban figyelemmel kísérték. Különösen is ki kell emelnünk azonban Bethlen János lankadatlan törek-

T A R H Á Z.

Irodalom és művészet.

(Megjelent bölcsészeti munka.) „Ethika” vagy „Bölcsészeti erkölctan” cím alatt Telfy János egy. tanár egy munkát bocsátott köze, mely, mint az előző mondja, nem fordítás, nem ugyanezzel a címmel, hanem mind alakjára, mind rendszerére nézve szerző több évi tanulmányainak eredménye, ki már régebbi idő óta minden téli félévben előadja az egyetem hallgatóinak e tant, s tartott előadásait itt szabatosabb formába öntve adja át egyrészt tanítványainak, másrészt a közönségnek. A munkát Heckenast Gusztáv adta ki.

(Az aldunator beállításának kérdése) című füzetek jelent meg Malatinszky Lajos mérnökötől a dunapart leendő állásának két tervrajzával. E füzet külön lenyomat a „Magyar Sajtó”-ból, hol a figyelemreméltó értékek megjelent.

(Uj senemítvek.) Rózsavölgyi műkereskedésben ismét három új zenemű jelent meg, melyek követezők: „Te bájos szem, te fényesgar.” — „Népdal, zongorakísérettel. Ára 60 kr. — „La belle reveuse.” („A szép álmodó”) Zongoraszerzemény Székely Imrétől. Ára 60 kr. — „Kis leány csárdás.” Zongorára szerző Szabadi Frank Ignác. Ára 50 kr.

(Szepességi csárdás.) Lőcsén Málly József könyvmodjában megjelent: „Bábnál csárdás.” Sólalmi Irma urhölgynek ajánlja Ferenczi Pálól. Kapható a szerzőnél Iglón. Ára 40 kr.

(Megszűnt lap.) Az „Esztergomi Ujság” három hónapra megszűnik.

(Hunyady László operánkkal maholnap csehül leszünk.) A mi ezuttal örvendetes hír, mert azt jelenti, hogy az opera szövegét cseh nyelvre fordították s e magyar dalművet Prágában színrehozni szándékoznak.

(A „Buda pesti szemle”) 64 és 65-ik füzetek megjelentek. A Csengery Antal által nagy gondnal szerkesztett vállalat újabb füzetek a következő érdekes műveket tartalmazza: „Báthory Gábor erdélyi fejedelemének” Szilágyi Sándortól. — „Ausztrália.” Hunfalvy Jánostól. — „A jelenkori német színműirodalom.” Kecskenéthy Auréltól. — „Az angol alkotmány története.” 1760—1860. Közli Barsi József. — „Az irás eredete.” Pulszky Ferencztől. — „M. T. Akademia.” 1864. márcz. — május. — „Irodalmi Szemle.”

(Debreczeni szakácskönyv) jelent meg a napokban Telegdi Lajos debreczeni könyvtárosnál. Magyar gazdaságtudományok számára szerző Máté János, szakács. — A könyv 900 étel készítésének leírását tartalmazza.

(Megjelent új könyvek.) Telegdi Lajos debreczeni könyvtárosnál a napokban a következő munkák jelentek meg: „Numa Pompilius, Róma második királya.” Történeti regény a római korból; írta Floridián, a francia eredeti szövegből magyarra fordította Kiss Lajos. — Továbbá „A keresztény egyház története.” Helv. hitv. népioklak használatú; ára 30 kr. — Végül „Allatország”; elemi iskolák számára, írta Szél Farkas; 20 képpel. Ára 30 kr.

Egyház és iskola.

(A veleméri puszta templom.) mint Rómer Floris régiségbuvárunk értesül, már fedél alatt áll. A romlodozó főlben elhagyatva állott régi-ségre, Hajas Károly mérnök ur saját költségén már előbb erős tölgyfa ajtókat készítettett, hogy onnan a csintalan apró zsidó kártevők meg ne vehetők azon kiküldöttek, kik az akademia archaeologiai bizottsmányától a régi falftmények megvizsgálására jöttek, foglalkozásuk közben ernyvel védtek magukat a szakadó zápor ellen, mert a tetőnek nyoma sem volt; de azóta a szombathelyi megyés püspök ő mga beváltá akkor tett ígéretét, s a puszta falakra diszes zsindeletyöt készíttetvén, e becses régiséget megvédté az idő pusztításai ellen. Ohajtandó, hogy a szép példa következők találva, hazánk sok becses em-ékét őrizze meg a végtromlásól.

(Arimaszombati egyesült prot. hat osztályu gymnasiumnak.) a megjelent évkönyv szerint, ez idén 173 növendéke volt. Az iskola alapját ez évben is több jótékony hagyományozás gyarapította, így néhai Huszt József ottani birtokos e célra 1000 főt hagyományozott. Az intézet muzeuma is több becses tárggyal gyarapodott.

(Az ungvári fűgymnasium épületét) még egy emelettel nagyobbitani fogják, mi által az intézetnek sok érezhető hiányát segítve leend. A terv készítésével Ujházy János mérnök van megbizva.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

(Kereskedelmi s ügynökségi irodát) nyitott Pesten, városház-utca 1. sz. alatt Tettau Lázár, s vállalatára a helytartótanács engedélyét is ki nyerte. Az intézet programja lapunk hirdetései rovataiban látható, melyre az érdekeltek figyelmét főlhívjuk.

(A selyemtenyészts állomoztatása) véget Rittinger és Fadini urak, ellátva a helytartótanács ajánlatával, beutazták Pest, Fehér- és Tolnamegyéket, kiosztották a községekben mintegy 300 lat selyembogártojást, s utasított adtak mind azoknak, kik a selyemtenyésztséssel foglalkozni kívánának. A selyemtenyésztsók harmad vagy negyed részét fogják kapni a nyereséménynek, s azonkívül igényelhetik a kitűzött jutalmakat. Ha a nevezett urak terve sikerül, nagy selyemfont-gép állítása által Budapest környékén a selyemtenyésztsének hatalmas lendületet remélnék adni.

(Uj favágógép.) Az „István főherczeg” szállodában egy kis gözgép látható, Demmichtól készíttve, mely fát fűrészel, s melynek egészen új szerkezete van. Alkohollal fűttik, s úgy működik a néző szemelattáza mint egy nagy gép. Egy perczben 360 fordulást tesz, 14 font nyomást gyakorol, s csak 1 négyzetgönyi helyet foglal el. Ha nagyobbra készíttetik, 4 lőréjú is lehet, és akármlivel fűthető. Szerkezete különben igen egyszerű, csinos és tartós.

(Gazdasági kiállítás.) A nógrádmezei gazdasági egyesület a folyó évi október 4, 5 és 6-ik napjaira Szécsényben általános gazdasági kiállítást rendezvén, erre az egyesületi tagok, s a melyen tisztelet közönség azon figyelemzettelésel hivatnak meg, hogy a kiállítás első napjának reggelén a kiállítási bíráló-választmányok megalakítása végett egyesületi közgyűlés fog tartatni. — Kelt Looszoncz július 5-én 1864. Az elnökség megbízásából. — Szakal Elek, egyleti titkár.

Közintézetek, egyletek.

(A magyar tudományos akademia) bölcseleti, törvénytudományi és történeti osztályainak e hó 11-ikén Kubinyi Agoston r. tag elnöklete alatt tartott ülésében Salamon Ferencz I. tag olvasta föl „Zára ostroma 1311—1313” című értekezését, melyben történetiroinknak ez eseményre vonatkozó némely hibás állításait czafalgatja. — Az ülés egyéb tárgyai következők voltak. Az archaeologiai bizottság javasolja, hogy a Corvina-ügy vezetése az archaeologiai bizottságra ruháztassék, ennek tagjai közé nevezetvén még Budenz József lev. tag, és a konstánypólyi tudós, Dethier. Az indítvány elfogadtatik. — Javasolja továbbá az archaeologiai bizottság, fordítsassék a pécsi püspökfigyelme azon teendőkre, melyeket Henslmann Imre lev. tag a pécsi műemlékek czelszerű helyreállítására és a fenyegető végveszélytől megmentése tekintetéből tanácsol. — Végül a titkok egy lelkes adományt jelentett be, ugyanis egy nem magyar ur, gr. Waldstein-Worzzenberg Ernő, az akademia palotájára 1000 főt adott.

(A Sz. László-társulat) e hó 14-én tartott közgyűlésében elhatározták, hogy a pápa 5 szent-ségének 10,000 frankot indítanak Rómába.

(Az első magyar általános biztosító-társaság) életbiztosítási II-ik fősztályának félvi kimutatása szerint a folyó év első felében új biztosítás kötöttet 1,860,247 ft. 12 kr. o. é., ezüstben 10,000 ft., frankokban 16,000 ft., olasz lírákban 12,000 ft., es. k. aranyban 500 forint. A díjbevétel 224,540 fra emelkedett. 29 halál után kifizetett az osztály 43,350 forintot.

(Uj biztosító-egylet Erdélyben.) Victoria nével új biztosító-egylet jött létre Kolozsvárrt, s az engedélyt megnyerve, a társulat megalapítása érdekében megkezdette működését.

Közlekedés.

(Az ó-budai hajógyárban) jelenleg 10 új teherhajó készül. Ezenkívül a dunagőzhajózási társaság még 90 új hajót készíttet részint az ó-budai, részint más gyárakban.

(A lánchíd s alagút jövedelme.) A lefolyt félévben, januártól június végéig, a lánchíd ösz-

vozes jövedelme 206,787 ft., az alagúté 14,692 ft. volt. Junius havában pedig a lánchíd jövedelme 48,913 ft., az alagúté 3156 főt tett.

(Távírdavonal a felső Tisza mentében.) S.-A.-Ujhelyből írják, hogy Tokajból Ujhelyen és Ungváron keresztül távírdavonallal fog felállítatni, egyelőre csak nappali működéssel.

Balesetek, elemi csapások.

(Nagy tűz Komáromban.) Egy bécsi lapnak Komáromból azt írják hogy ott e hó 9-kére virradó éjjel roppant égés volt. A tűz a megyeház-utczában támadt s az erős szélben néhány percz alatt oly nagy pusztítást tett, hogy még a legtovább utczák lakói is utasítottak holmijaikkal a pinczékbe lefordásra. Komáromban már két nap, 7. és 8-ikán, tűz volt egymásután e harmadik nap előtt, s 9-kén az említett nagy égésen kívül még más helyütt is kiűttöt a tűz; miből azt következtetik, hogy Komáromban gyujtogatók működnek.

Mi újság?

(A kuria-épület ügyében) a legközelebb tartott városi tanácsülésben elhatározták, hogy a szomszéd utczák szabályozása tekintetéből a házkiszájitások költséget a város negyed részében fogja viselni. E kiszájitás és ezert Pestnek mintegy 70—80,000 forintjába fog kerülni.

(Az országbírók és hétszemélyesek arczképeit) a mult vasárnap leplezték le nagy ünneppélylyel a kurián. A hétszemélyes tábla és a királyi tábla tagjai már két évvel ezelőtt elhatározták, azon személyiségek arczképeivel, a kik az idők folytán országbírók a kir. személynöki méltóságot viseltek, a kuria üléstermét feldíszítan. Ezen arczkép-összeállításánál az előbbi század második tízedéig mentek vissza, mely időben a kir. kuria mostani szervezetét nyerte. — A hétszemélyes tábla ülésterme ennél fogva az ország legneves családjából 18 férfiú arczképeivel van díszítve, kik az országbírók magas méltóságát viselték, s ugyanennyi arczkép tartalmaz a kir. tábla ülésterme, melyek azon férfiakat ábrázolják, a kik a kir. személynökség magas polozát töltötték be. A hétszemélyes tábla üléstermében időszerint elhelyezett 18 országbíró arczképe közt van: két gróf Forgách, gr. Bathányi Adám, gr. Koháry István jellemzetes arczképe, ki bal kezével egy ágyugolyóra támaszkodik, mely jobb kezét a csaták viadalában elszakította; ezt követi két gróf Pálffy, mindkettő az aranygyász renddel díszítve, Fekete György, gróf Csáky, gróf Niczky Kristóf, gróf Zichy (a mostani főkanצלár nagyatyja), Végh Péter, Szentiványi, Urmányi József, gr. Cziráky Antal, Majláth György, gr. Apponyi György és a mostani országbíró gr. Andrássy György arczképe. — A kir. tábla üléstermében a kir. személynökök arczképei szintén kor szerinti rendben: Szász György (1724—1731.), Grassalkovich Antal (1731—1748.), Fekete György (1748—1762), Koller Ferencz báró (1762—1765), Svetits Jakab (1765—1780), Végh Péter (1780—1789), Urmányi József (1789—1795), Nagy József (1795—1801), Semsey András (1801—1808), Aczél István (1808), Majláth György (1808—1821), Szogyéni Zsigmond (1821—1825), Majláth György II. (1825—1831), Mérey Sándor (1831—1833), Somssich Pongrácz (1833—1839), Szerencsy István 1839—1847.) Zarka János (1847—1849) és Melczter István ki 1861-ben emeltetett e méltóságra. — Ez utóbbi arczkép-gyűjtemény 1824-től teljesen képviselve van: de a hétszemélyes tábla arczképeinek sorából még 10 arczkép hiányzik, melyek számára a hely fonn van tartva.

(A pesti állatkert) ügye naponként halad. Már nemcsak a hely van számára kimérve a városligetben, hanem leendő lakosai is szaporodnak. Egy közelebről Várady Gábor ur Mármarosból egy fiatal medvét, Bartha Kálmán ur Kecskemétről egy sast, gr. Lázár K. két vadmacskát s egy sast küldöttek az állatkert számára, melynek megalakulását, a mint Xantus írja, nem egy külföldi állatkert nagy érdeklél várja, hogy vele cserébe bocsátkozhassék. Sok száz madár és emlős létezik hazánkban, melyek a külföldi állatkertekben hiányoznak, s közönséges magyar állatokért könnyen kaphatunk ritka javai, indiai, borneoi állatokat cserébe; délkamerikaikat Hamburgból, s másokat London és Párisból, csak egy kis erélyesség ne hiányozzék.

(Szabados bocsátott fogoly.) Asboth Lajost, ki a pesti Károlykaszárnyában márczius óta fogva volt, e hó 12-ikén szabadon bocsátották.

(Egressy Gábor egészségügyi állapot) örvendetes javulásnak indult. Már nemcsak fennjár, hanem szerepeit is olvasgatja; s e nyáron fürdőre készül, mely egészségeit hihetőleg teljesen helyre hozza.

(Egy magyar énekes.) Ferenczi hazánkfia nagy tetszés mellett szerepel a bécsi dalszínházban. A lapok közül némelyek határozottan Stöger fölé helyezik, a mi elég nagy kitüntetés. A nemz. színház igazgatósága hihetőleg érintkezésbe fog vele lépni.

(Vámbéry tatárja) igen ritka betegségben, medinaí falalózkorban szenved. Ez a harmadik eset, melyet Európában tapasztaltak, de ez is a samarkandi homokpusztákról került ide. A tatár a fővényben meztél s áltálva kapta meg a fonaló-z-férgest. — A baj különben nem nagyon veszedelmes.

(Tagosítás.) A mint bennünket értesítenek, Penczen a tagosítás közmegegyezés útján megtörtént. Hátra van még a bordézma megváltása, melynek mellobbi elintézése, egy jogosiottak, mint a közelezzetek érdekeben egyaránt ohajtandó.

(Segély az erdélyi viakárosultak számára.) A Kolozsvárt fennállott inésgyi bizottság nem rég 9119 főt küldött át a magyar helytartótanácshoz mint alföldi inésgeszeinc elttartására Erdélyben gyűjtött, azonban föl nem használt termények eladásából befolyt összeget. A helytartótanács most, az árvek által károsult erdélyi testvérek fölségelésére, a mondott összeget 10,000 ftig kiegészítve, az erdélyi főkörményszék rendelkezése alá bocsátotta.

(Bronz-kori öntőde.) Duna-Földvár vidékén nem rég oly bronz-eszközöket találtak, melyek még a régi korban ott fonnállott bronz-öntőde mutattak. A lapos, egy hüvelyknyi széles, mintegy fél lábnyi hosszú, még öntésűk varainál fogva össze fűgő hármas, négyes lemezek, melyek ilyen alakban eddig nem ismeretesek, alkalmasint késekül vagy lándsavégűk használtattak. Jelenleg is, azon elkészítetlen durva állapóban vannak, mint öntésűk után szoktak lenni az elkészítetlen ércz-eszközök. Az egész lelemény, a mint a „M. S.” hallja, 80 fontra rug. Talán már harmadik körzelen forognak és belőlök néhány már össze van tördelve.

(Egy fekete tyúk kalandja.) Nyiregyházán egy szép fekete kokinkinai tyúk nagy mértékben birta gazdasszonya szeretét, ki azt „Cziganká”-nak nevezte el, s a háznyozor az udvarra ment, s tyu-tyu moja Cziganka” szólítására a tyúk azonnal asszonya ölében termett, s vastag kodácsolással nem késett hizelegni. Egyszer a Cziganka eltűnt hazulról, senki sem tudta hová; minden keresés hasztalan volt, nyomára nem lehetett akadni. Négy nap múlva a piacon komaasszonyával találkozik a károsodott, s panaszkol a dolgot. „Pedig kár érte, ugymond, mert okos egy állat volt; higgye el komámasszony, valahányszor elkiáltottam: „tyu-tyu moja Cziganka...” e hangosan ejtett szavak után azonnal rug támad a kosarak közt, s a „Cziganka” ismert kodácsolása hangzik, de nem volt tisztán kivehető, hogy hol. Az asszony ekkor még erősebben ismételte hívókáját, s a Cziganka, bár össze volt kötözve, annyira vergődött és kodácsolt, míg rejtekhelyét el nem árulta. — Egy szakácsné kosarában volt, ki már vitte a vesztőhely felé. Természetes, hogy a Cziganka megmenekült, de az illető felek között kitört a háboru, mely még sokkal engesztelhetlenebb, mint az, a melyet most Dániában folytatnak.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 29-ik számához 1864.

(Nagy csomó római pénzt) talált nemrég két-két bakony-szombathelyi földmívelő. Szántás közben az eke vetette föl, ezüstérmék, különböző korokból valók; fölirtaikat könnyen olvashatók, s számuk mintegy 3000 darab. Az előjáróság gondja alá vette a találmányt s fölküldte a helytartótanácshoz, hihetőleg a nemzeti muzeum számára.

(Névmagyarítások.) Felsőbb engedély mellett Mayer Károly dunagőzhajózási társulati ellenőr „Tanyai”-ra, — Gruber Lajos debreczeni lakos pedig „Bányaira”-ra változtatták vezetékneveiket.

(Igazítás.) M.-Sziget, július 8-kán. Tisztelt szerkesztő ur! A V. U. 27-ik számában Szilágyi István életrajzában azon sajtóhiba történt, mikép ott, hol az orosz papok jellemzése felhoztatik, az „oláh” szó kimaradt, — ezt kérem kiigazíttatni, — mert:

Hála az égnek, még e megyében egy nemzetiségű pap ellen sem bírnak adattal, ki a hazai erdekek ellen működök, — hazánk egyik derék főpapjának Popovics Bazil püspök ő nmliganak hazafias nyomdokait követik — kinek iskolájából kerültek ki többnyire megynék oláh és orosz papjai, egyenlőben, különbséget közöttük nem tehetünk; mert ők e hazát egyformán szeretik — a magyar nyelv ellen nem törnek — e hon nemzeti-ségei szerinti szétdaraboltságára nem működnek, — és miután főleg mi szelhoniek e hon nem magyar ajku fiaitól ennél többet nem kívánunk — sőt örülnék rajta, ha iskolai, vallási, közéleti viszonyaikban saját nyelvük művelését, s ez által népük műveltségének emelkedését eszközlik, hogy a késő nemzedék hű adattal bírjon, a nemzetiségek megkezdett viszonyainak fluctuációjáról — e körülményt megynékre nézve elhaltalatom szabad nem volt. — Széllösi Balázs.

Nemzeti színház.

Jul. 1-től jul. 31-ig szünetidő miatt a színház zárva van.

Budai népszínház.

Jul. 8. „Chouffleuri ur otthon lesz.” Operette 1 felv. Ez követte: „Tiz leány és egy férj sem.” Operette 1 felv. Zenéje Souppérol. Az elsöben Balazs-Bognár Vilma és Bokor J. léptek fel, mint vendégek, és pedig szép sikerrel, nagy közönség előtt.

Jul. 9. „Brididi öröklora.” Francia vígj. 1 felv. Ezt követte: „Tiz leány és egy férj sem.” Operette 1 felv. A szünetekben Corradini félalábú tánczos is fellépett, de senkit meg nem lepett.

Jul. 10. és 11. „Dunanán após és fia utazása.” Operette 3 felvonásban Offenbachról. Bognár V. és Bokor J. felléptek fel. A szünetekben újra Corradini keltette föl a közönség sajnálkozását.

Jul. 12. és 13. „Férj az ajtó előtt.” Operette 1 felv. Offenbachról. Ezt megelőzte: „Az Gertrud volt” vagy „A párisi operabábi csavóds.” Vigi. 1 felv. Franciaából ford. Havi M.

Jul. 14. „Angolosan.” Vigi. 2 felv. Ezt követte: „Rendkívüli előadás.” Vigi. 1 felvonásban Degrérol.

Szerkesztői mandanivaló.

7253. Visonta. B. Sz. J. A kiadásra nézve önnel egy nézetben vagyunk. Nem látjuk át, hogy ez által más jogát sértenék meg. A többit is kérjük.

7254. Pest. K. K. A kívánt megnyugtatót még most sem adhatjuk. A küldemény még nem ment keresztül a bíraltalon, s egybekellett együtt a kevésbé sürgetősök sorába van állítva.

7255. Kelet felé. A lyanka keserve. stb. A jó igyeket méltánlása mellett egyelőre félretettük.

7256. Olaszországi utazás. Stybllei lényeges igazítások, valóságos újra öntés nélkül nem közölhető. Ha akadna rá vállalkozó, tán még meg lehetne menteni, — így nem élvezhető.

7257. Sz. Szállás. Sz. K. A lap csak fennakadt, nem maradt el. Az „ábránd” jobb időre beállt, fájdalom, ábránd marad, de talán nem sokáig.

7258. Temesvár. L. E. A közérdekű cikket, a rajzokkal együtt, ki fog adtani. Az utmutatásnak nálunk is hasznát vehetik.

7259. Kajdas. Cs. Zs. Az újabb küldemény inkább felel meg ohajtásainknak és sokkal előbb kerülhet szövegre.

7260. Mad. Sch.—t S. A kiadó-hivatal könyvei szerint a kérdezett előzetes július 4-én érkezett ide egy gyűjtő-íven a szerencsi postahivataltól, s a példányok azonnal el is küldettek.

7261. Szil-Sarkány. K. E. A lap innen pontosan küldték. A személyes találkozásnak örvendünk.

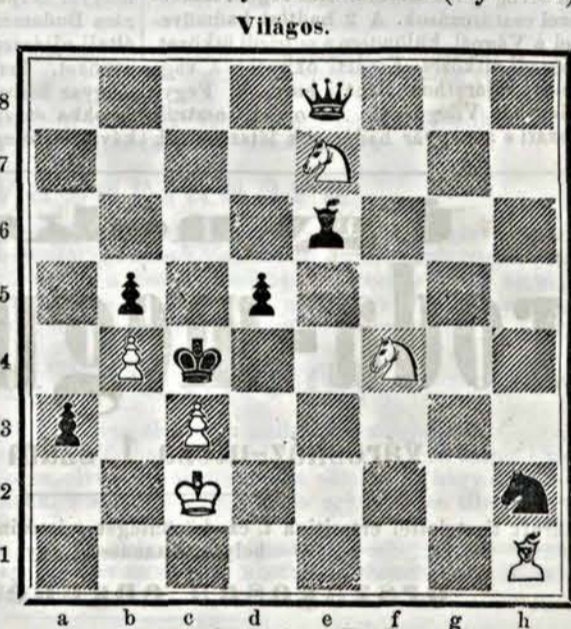
7262. Eger. V. J. Egészen az előbbi mondkát kell ismételnünk.

7263. Rozsnyó. Sz. E. Az új küldeményért ismételve küldjük szives köszönetünket.

7264. Pótharasz. B. K. Ez úgy kizarólag a M. S. kiadóját illeti, ki jelenleg Pesttől távol van.

SAKKJÁTÉK.

238. sz. f. — Szalay Sándortól (Gyomán).

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 233-dik számú feladvány megfejtése.

(Uj. Minckwitz Jánostól (Lipcsében).)

Világos. Sötét. 1. H 7 — e 6. . . . . tetszés szerint. 2. V — H —, vagy F — f mat.

Helyesen fejtették meg. Vespérben: Filöp József. B.-Ujvárosban: Kovács Lajos. Debreczenben: Zagrya Imre. Nagy-Váradon: Pál Rezső. — Miskolcon: Bizony Ákos. — Pesten: Csekő György. — Tekerle László. — Márki István. — Halason: Nagy Ferencz. — Verbőczön: NaSy-Ildai Ferencz (a 231-et is).

Nyílt tér.*

(Nyílt védelem.) Alólrótt, egy társával, utazván, oly hír kezdett róla Sopronban terjedni, miszerint ők, az iskola számára pénzt kérvén, azt a maguk céljaira fordították. Miután az nem egyéb aljas rágalomnál, ez, magam és társam nevében mindenkit, ki ezt merészül mondani, gyalázatos rágalomzónak nyilatkozatok, s a rágalom ellen vészt tesz. — Rátz-Kozár, jun. 30. 1864. Hatos Gusztáv, soproni tanuló.

*) E rovataiban közzétett cikkekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

TARTALOM.

Gróf Bethlen János (arczkép). N** — A lámpa. Jánibor Pál. — Hazza felé... Vida István. — Két hónap Morvaországban (vége). Pető Dénes. — A jósoltokról. I. Alexy domborműve a pesti redoute-épületen. Henslmann Imre. — A „Tokaj-hegyaljai album”-ból. K. — A földkéreg csodái (vége). — Kolonics László. — A zsidók Marokkóban. Belcsy Elek. — Az orosz néptáncz. A. B. — László Ferencz levele. — Egyház és iskola. — Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek. — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Budai népszínház. — Szerkesztői mandanivaló. — Sakkjáték. — Nyílt tér. — Heti naptár.

Felölös szerkesztő Pákh Albert. (Lak. magyar-utca 1. sz.)

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholikus és Protestáns naptár		Görög-orosz naptár		Izraeliták naptára		N a p.		H o l d.						
	hossza	kél nyug	hossza	kél nyug.	hossza	kél nyug.	hossza	kél nyug.	hossza	kél nyug.					
17 Vasár	B 9 Z. András	B 8 Zobor	Julius (6)	Thamuz	foh vl.	6. p.	6. p.	foh vl.	6. p.	6. p.					
18 Hétfő	Arnold püspök	Rozina	5 D 4 Athanáz	18	115	3	4	20	8 51	269	51	6	9	2	16
19 Kedd	Paul, Vincez	Arzén	6 Tamás	14	116	0	4	21	7 50	284	27	6	57	3	22
20 Szerda	Illés prof.	Ilyés	7 Prokóp	15	116	57	4	22	7 49	299	22	7	38	4	8
21 Csüt.	Dániel prof.	Dániel prof.	8 Pongrácz	16	117	54	4	23	7 48	314	17	8	15	5	56
22 Pént.	Mária Magd.	Mária Magd.	9 45 vértanu	17 Szor. b.	117	54	4	24	7 47	329	38	8	48	7	25
23 Szomb.	Libor, Apollinár	Libor	10 Euphemia	18 (temp. o.)	119	49	4	25	7 46	344	30	9	17	8	33
			11 Prókus	19 Sab. Dib.	120	46	4	26	7 45	359	10	9	46	9	31

Hold változásai. ☉ Hold tölte kedden 19-én, 7 óra 52 perczkor reggel.

HIRDETÉSEK.

Megjelent, s minden hiteles könyvtárnál Pesten: **Hartleben C. A.-nál**, Budán: **Nagel és Wischán-nál** kapható:

ASBÓTH LAJOS EMLÉKIRATAI.

Az 1848. és 1849-iki magyarországi hadjáratból.

Második kiadás. Két kötetben.

Ára füzve 3 forint ausztriai érték.

TARTALOM.

Előszó. Bevezetés. Első fejezet. Az előfoglalt futár és sűrűnyel. Második fejezet. Görgei Tokajban. Harmadik fejezet. Budavár megszállása. Budavár megrohanása. Független a 3. fejezethez. Független. Eredeti oklevelek. A 1849-iki apríli hadjárat. Bevezetés. A magyar sereg zömének előnyomulása Tiszafürednél. Az ausztriai császári sereg beosztása és létszáma 1849-iki március végén. Az osztrák sereg beosztása március végén. Rákosszéki csatározások. A 2. hadtest hadmozgása. A Vágnál, különösen a székelyi utközvet. A pereni utközvet. Eredeti okiratok a vágnai hadjáratához. Bányai harcok. Fegyverlerakás Világosnál. Az orosz, osztrák császári s a magyar hadseregek létszámának

részletes kimutatása. — Az erdélyi hadjárat története. Perczel hadi működése. Bevezetés. I. Róth elfogatása Ozoránál. Muraközbei vonulás. Letenye, Kottori és Alsó-Dobrova melletti csaták. Fridau utközvet. Muraköz elhagyása. II. Hadműködési állás Lendván és Letenyén. A főerőregheti ellinudulás. Utközvet Móránál és hátrálás Pestre. III. A tartalékhad visszavonulása Nagy-Kaniszáról Czegledre. Perczel visszavonulása a Tisza mögé; csaták Szolnokon és Czeglednél. Felsőmagyarországi hadműveletek. A magyar csapatok első összpontosítása és csatája Budaménél. A hadseregek Mészáros általi újraszervezése. A tarcali és Keresztúri utközvet. Beniczky portyás csapata. A magyar hadsereg visszavonulása a bányavárosokba és zászó. Görgei egyesülése Klapcsánál. Utközvet. Asbóth Lajos életrajza

Ügynökségi iroda-megnyitás!

városház-utca 1. szám Pesten.

Alulírott tisztelettel értesíti a t. e. közönséget, miszerint a nagymélt. magyar királyi helytartó-tanácsától egy

országon engedélyezett

kereskedelmi s iparügynökségi iroda

felállítatásához szükséges engedélyt elnyerni szerencsés volt.

Ezen intézetnek feladata leendő: egyrészt a gazdaságoknak, kereskedőknek és iparosoknak egymás között, másrészt azoknak a közönséggel és viszont keletkező viszonyaitban közvetítőképen működni.

Különösen pedig kiterjed működése:

Közvetítő-eljárásokra:

A vásárvételek s haszonbértelek-eljárási. Mindennemű ingatlanokra u. m.: fekvő birtokok, városi és mezői épületek, erdőségek, szőlők, építkezési helyek, gyárak, bányák magán-üzletekre és ipartelepekre.

Mindennemű nyers terményekre, u. m.: gabona, bor, dohány, kender, gubacs, liszt, gyapjú, repce, tuzi-fa és egyéb ily kereskedelmi árucikkekre. — Hitel-intézetektől és magánosoktól pénzkölcsönök eszközésére, — továbbá: pénzbeli előlegvételek adására állami és iparpapírokra, a lehető legújtabb kamat-számítás mellett.

Bizományi üzletekre, és pedig:

Pénzbekötésekre bank- és váltó-üzletekben. — Élet- és elemi kár biztosítási ügyekben. — Ügynöki eljárásokra, és pedig: ur-családok, uradalmak, nagybirtokosok, bel- és külföldi kereskedő-házak, részvénytársulatok, hitel-intézetek érdekében, úgy minden iparkiallításai ügyekben. — Hirlapi és egyéb előfizetések, úgy részvények és kamatfizetések eszközésére. — Megrendelések teljesítésére: gyáraknál, egyéb üzleteknél, egyes kereskedők- és iparosoknál. — Csere-üzletek eszközésére. — Házak és egyéb javak kezelésére. — Szállítási üzleteknek megrendelésére. — Polgári, katonai, kórházi és táp-intézetekbe való fölvetélek kiszolgáltatására. — Házi útkarok, mutáni és gazdasztiszok, ügynökök, könyvvivők, kereskedő-segédtek, általában magánhivatalnokok elhelyezésére.

Írásbeli teendőkre, jelesül:

Számadási ügyekre vonatkozó beadványok és kérvények szerkesztésére, azoknak az illető hatóságoknál benyújtására, elintézésük eszközésére és szükséghez képesti szorgalmazására. — Magánvásárlások szerkesztésére, megvizsgálására. — Költségvetéseknek elkészítésére. — Levelezések vitelére egyes személyek és testületek ügyeiben (magától értetve a legszigorúbb titoktartás mellett). — Hiteles másolatok és magánfordításoknak különböző nyelvekeni készítésére, illetve elkészítésére. — Mindennemű kereskedelem és ipar alk. tartozó ügyekben, hirdetések, jelentések, felszólalások, nemkülönben egyéb cikkekeknek szerkesztésére, s bel- vagy külföldi lapokba való felvételük eszközésére.

Végre ügynöki irodám a t. e. ur-családok, intézetek, uradalmak, birtokosok, társulatok és kereskedő-házak részére elvállal bármintemű, hatáskörözhöz tartozó irodai és bizományi ügyeket, és ezekben az illető meghagyások szerint akár esetenként, akár évi díjazás mellett a legpontosabban eljárand. — Kelt Pesten, 1864. évi június hóban.

TETTAU LAZAR,

közügynök és az országon engedélyezett kereskedelmi és iparügynökségi iroda tulajdonosa.

Marhabetegségek s marhadög ellen,

melyek a meleg nyáridőben, a szarvasmarhák, sertések s a lovak közt a legnagyobb mértékben dühöngnek, a korneuburgi marhapor mint óvszer a legkíméletesebb sikerrel alkalmazható; valódi minőségben a következő bizományos urnaknál kapható s rendelhető meg:

PESTEN: Török J. gyógyszerárban, király-utca 7-ik szám alatt, — Thalmyer és társa, — Halbauer testvérek, — Glatz I. E. BUDÁN: az udvari gyógyszerárban. 698 (1-7)

Aradon Probst J. F., Tones és Freiberger. — **B-Gyarmaton** Sippler testv. — **Brassóban** Heschmer J. L. és A., Gyertyánfy A. és fia. — **Brezsnóban** Zornlaib G. — **B-Csabán** Birner B. — **Csacznán** Bentsáth Ferd. — **Csakornyan** Marosiúti örökösei. — **Debreczenben** Csanak és társa. — **Dobsinán** Tirscher E. — **Esztergomban** Bierbrauer J. C. — **Egerben** Steinhauser A. L. — **Eszéken** Deszathy István, — **Ersekujvárott** Conlegrer Ignác és Kappel J., — **Fehérvárott** Kovács P. és Legmann A., — **Győrött** Jerfi A., — **Ipolyságon** Mikulásky J., — **Kassán** Novelly A., — **Komáromban** Ziegler A. és fia, — **Körmöczön** Ploy C., — **Kezsmárkon** Genersich A., — **Léván** Bolemann A., — **Liptó-Szent-Miklóson** Krivos J., — **Lugoson** Kronetter Ferenc gyógyszer. — **Miskolcon** Spuller J. A., — **Máros-Vásárhelyen** Pogaras Demeter, — **Nagy-Kaniszán** Feszélyos J., Rosenfeld J., és Zerkovits W. A., — **Nagyszombatban** Smekal W. A., — **Nagyváradon** Kalovics Karcsány, — **Nyíregyházán** Mathiasz G. gyógyszer. — **N-Tapolcsánban** Pollák J., — **Pécsért** Herzog B., — **Pozsonyban** Scherz F., Wimmer J. és Hackenberger testvérek, — **Pancsován** Rauschan és fia, — **Rozsnyón** Pósa J. J., — **Szepl-Szent-Györgyön** Kovács és fia, — **Selmeczen** Dimák J. E. és Zeleka F., — **Szigethváron** Koharits C., — **Simándon** Csiky M., gysz., — **Sopronban** Pachhofer L. és Müller, — **Szegeden** Aigner, — **Sziszéken** Wellenreiter A., — **Tatán** Hannel C., — **Tisolezon** Bukovszky A. L., — **Török-Szent-Miklóson** Hoffmann W., — **Trencsénben**: Weiss L., — **Ujvidéken** Schreiber F., — **Vág-Ujhelyen** Bayersdorf L., — **Veszprémben** Tuszkán Mayer, — **Zimonyban** Joannovits D. és fia urnakál.

Megjelentek, s általa minden hiteles könyvtárnál, Pesten: **Grill könyvkereskedés** ében Budán: **Nagel és Wischán** urnakál kaphatók:

A VIZGYÓGYMÓD.

Utasítás

a leggyakrabban előforduló betegségek gyógyítására.

A szenvedők használatára

írta **Dr. SIKLÓSY KAROLY.**

a budai vizgyógy-intézet tulajdonosa.

25 iv. Nyolczadrét. — Ára füzve 2 forint újpénz.

TARTALOM.

Előszó. Bevezetés. ELSŐ RÉSZ. Táplálkozás. Tápszerek. Életrend. A) Táplálkozás. B) Tápszerek. C) Életrend. — A) A gyógyszerrel gyógyítás és a vizgyógy mód élettani alapja.

MÁSODIK RÉSZ. Aviz alkalmazásának különféle módjai és a vizgyógy mód műtételek. A) A viz viselkedése való alkalmazása. 1. A vizivíz. 2. A feokendők. — B) A viz külsőleg való alkalmazása. 1. A lemosás. 2. A vizes lepedővel ledörögés. 3. A fürdő. 4. Az ülőfürdő. 5. A telefürdő. 6. A zuhany. 7. A vizes lepedőbe pólás. 8. A nedves haskötő. 9. A borongatások. 10. A száraz póta. 11. A légfürdő.

HARMADIK RÉSZ. A betegségek és azoknak gyógyítása. A) A nem részletek betegségei. 1. A bujasenyves betegségek. A) A húgyos-takár. Az utókat. A) A takarcsú és tökdaganat. A) A húgyos-szorulás. A) A sánker. A) A második- és harmadrangú bujasenyv. — 2. A nem részletek nem bujasenyves betegségei. A) A havi tisztulás rendellenesége. Vérértékes és női nemzórészekben. Magótlás. Tehetetlenség, magtalanság. B) Heveny betegségek. 1. A hagnyáz (typhus). A) A váltóka. A) A cholera. A) A hevenyosiz. A) A nátha. A) A hurutár (Grippe). A) A gyuladások.

4) A tüdőgyulladás. b) Agygyulladás. c) A gerinczvelő gyuladása. d) A szívgyulladás. e) A gyomorgyulladás. f) A bélgyulladás. g) A májgyulladás. h) A rekesz-irrom-gyulladás. i) Húgyhólyag-gyulladás. A) A nők és gyermekek betegségei. A) A gyermekági láz. A) A gyermek-betegségek. 1. A torokgyík (Angina). 2. A gyermek-görccs mellszorulása. 3. Hőkhurut. 4. A görvény (scrophula). 5. Veres himlő. 6. A hólyagos himlő. 7. A vörheny (Skarlát). Idült betegségek. 1. A kökönyv. 2. Az üdült csúz. 3. Az aranyér. 4. A gyomor-hurut. — A) A vértőlulások a májba, lépbe, méhnyátszó és szívbé. a) Vértőlulás a májba. b) Lépdaganat. c) Vértőlulás a méhnyátszóba. A) A sárgaság. A) Idült és szerkesztési betegségei. 1. A időskorú csúvek üdült náthája. 2. Gége-sorvadás. 3. Tüdővész. Ideg bajok. 1. Földoldali fejfájás (Migraine). 2. A fogfájás. 3. Arccfájás. 4. Csipő-fájdalom. 5. A vitus-tánc. 6. A görccsök. 7. Szűk-mellűség (Asthma). 8. Dermesztő-görccs. 9. Álgörccs. 9. A rász (hypocondria) és a mér-görccs (hysteria). 10. A szélhűdés. 11. Higanycsök. NEGYEDIK RÉSZ. A) A gyogy-tesztgyakorlat. Köresetek. Levelek. Az intézet emlékkönyvéből. Az intézet programja. Az intézet leírása. Az intézet házszabályai.

VALÓDI PAGLIANO-SYRUP,

Girolamo Pagliano florencai professortól egyenesen idezállítva, különböző mennyiségben kapható:

a magyarországi főraktárban **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. szám alatt.

Egy eredeti üvegcse ára 2 ft. — Postán küldve 20 krral több.

Az ismételdők igen kedvező engedményben részesülnek.

E szörp tisztítja a vért, eloszlatja a megromlott nedveket, megritkítja és megjavítja azokat, kövekkéssé válik mindazok, kik e szörpöt havonként két napon át használják, jó egészséggel élnek. E szörp sok oly betegséget meggyógyít, melynél az orvosi szer-csekély javulást eszközölt.

604 (12-12)

Fontos hirdetmény gyufa-gyárosok számára.

A székesfehérvári ASATÁSOK eredménye. Irta **Henszlmann Imre.** Nagy negyedré. (226 lap.) — Borítékba füzve 5 ft. (3-3)

Anyabirkák s ürök ELADÁSA. Hevesegyhézben kebelezték Karácsond helységében a néhai **Gosztonyi Ferencz** ismeretes törzs-nyájából 450 darab tenyészésre alkalmas anyabirka és 750 darab igen szép fiatal és jó erőben levő ürü szabad kézből eladó. Értekezni lehet aziránt a tulajdonossal **Gosztonyi Janos** urral Karácsondon, utolsó posta-állomás Gyöngyös. Kelt Karácsondon, július 12-én 1864. 705 (1-3)

GROSZMANN, tudor, szem- és fül-orvos, tízenyolcz évi orvosi gyakorlatának tapasztalatai és a legkíméletesebb európai tanak utasításai szerint gyógyít. Rendelési órái a József-téri 11-ik számú Grosz-házban, minden hétköznapon délelőtt 11 óratól 12-ig, és délutáni 2 óratól 4-ig. — Szegények számára ingyen minden vasárnap a délelőtti órákban. 689 (1-6)

Haszonbérbe adandó Szabadzsádas és Duna-Vesce között fekvő **Fehérgyuháza** pusztán mintegy 300 hold legjobb minőségű szántóföldből álló birtok rész folyó évi Szent-Mihály-naptól három vagy több évre. — Értekezhetni **Nagy Ivan-nál** Pesten, mészáros-utca 8-ik szám, 2-ik emelet. 619 (2-6)

A keleti marhavész ellen legjeleseb óvszerül ajánlható: **korneuburgi marhapor,** lovak, szarvasmarhák és juhok számára. **KORNEUBURGER-VIEHPULVER FÜR FERDE, HORNVIEH, UND SCHAF.**

A londoni 1862-iki párisi, bécsi és müncheni éremmel kitüntetett. — Ő felségeik az angol királynő s porosz királyi istállóiban, ő felségeik főállományos hivatalai által a készítő irányában nyilvánított tiszteletteljes elismerésük szerint, kitünő eredménnyel használtak, s jónak találva: **LÓNÁL:** torok-, mirigy-, bélgörccs, étvágyhiány eseteinél, s különösen a lónak teljes épségben s tüzes tartására. **SZARVASMARHÁNÁL:** vérteljesnél s a tehének felpuffadásánál (szeles has), kevés vagy rossz tejelésnél, melynek minősége ennek használata után meglepőleg javul, — tüdőbajoknál; borjusz alatt ennek tehennél alkalmazása igen előnyös, valamint a gyenge borjúk is láthatólag fejlődnek ennek beadásá miatt. **JUHÁNÁL:** máj-metely alhrítására, az altest rothadásánál s más bajainál, hol a tehetséget tönkre teszi. — Továbbá:

Virágyanta (Blüthenharz)

a házi-állatok terméketlensége ellen. Valódi minőségben kapható: **Török J. gyógyszerárban, király-utca 7-ik szám alatt, — Pesten: Thalmyer és társa, — Halbauer testvérek, — Glatz I. F., Blau M. P., — Hollóssy testv. — Kínál és Frühwirth urnakál. BUDÁN: az udvari gyógyszerárban. 697 (1-3)**

Nincs többé szeplő!

A leghathatósabb szepítő-szer szeplő, májfoltok s pattanások ellen a **LILACÉE PARISIENNE** Egy tégely, mely 8-10 hétig is eltart, elegendő a legszebb és legtisztább arczbőr elhozására. — Egy tégely ára használati utasítással 3 ft., begöngyölt 20 kr. **Rakhelyek PESTEN: Thalmyer A. és társa, — Lueff M. illatkereskedése, Porfi F. váci-utca 19-ik szám, — Molnár J., váci-utca 20-ik szám. 683 (2-12)**

Legolesobb szépirodalmi és hölgydivatlap a közép-rend számára.

A magyar nők vasárnapi ujsága!

NŐVILÁG

Előfizetési fölhivas nyolczadik évi folyamának **julius—decemberi felévére.** Félévre csak 3 ft. — Negyedévre csak 1 ft. 50 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap, szépirodalmi tartalommal, eredeti divattudósítással, havonként két melléklettel, ugymint: egy divatképpel és egy szabás- vagy mintarajzzal.

A „Nővilág” a jelenleg fennálló hazai kizárólagosan női divatlapok között legregőbb, és e körülményből, mely szerint a t. e. magyar női közönség legáltalánosabban tudta megnyerni, szabadon következettünk, hogy kitűzött feladatának legjobban megfelelt.

Támadtak ugyan lapok, melyek többet ígértek, mint a mennyit megadhattak, de el is enyésztek; és talán fognak is még támadni, de ezek példáját mint eddig nem, úgy ezután sem fogjuk követni.

Elvünk: áldozat és kitartás mellett idővel a t. e. közönség általános tetszését megnyerni, és kedvezményeinben arányban emelni, melyben a közönség részvételének gyarapodása annak állandóságát lehetővé teszi.

Egyik ily állandó kedvezményünk az, mely szerint a t. e. előfizetőnk részéről érkező megbízások — könyv- és mindennemű divatképek **bevásárlására** — pontosan és gyorsan teljesítetnek. A beküldött összegek vételéről, valamint a bizományok végrehajtásáról „Galamb-posta” rovatunk visz értesítést. A pénzüsztekek postai bejegyés mellett bérmentve küldendők a szerkesztőséghez; a bevásárlást és elküldést „Alter és Kiss” cégbe teljesíti, pontos számlát (conto) mellékelve a küldeményekhez. A jövő félévi folyamán adni fogunk egy emlékszerű színezett nagy **DIVATMŰLAPOT,** mely Rohn műintézetében készül, s a júliusi első szám mellett fog megjelenni.

A lap szellemi tartalmának kiállításában változatlan főszempontunk marad: kizárólag a női ízlésnek hódolni, s az olvasmányokat aszerint választani, hogy azok mindenkéltől nőkre nézve érdekesek, s mégis a gyöngydebb erkölcs- és illemerzete sértők sohase legyenek.

A „házi-kör” közhazsnu rovatát, mely részben kezdeményező voltunk, továbbá is fenntartjuk, valamint a társadalmi élet és nevelés köréből is elismert hitelt hazai és külföldi íróktól hozandunk értekezéseket.

Előfizetési föltételek: Félévre: júliustól december végeig, helyben kihordatva, vagy postán bérmentes szétküldéssel 3 ft. Negyedévre: júliustól szeptember végeig, helyben kihordatva, vagy postán bérmentes küldéssel 1 ft. 50 kr.

A czim, név és helyjegyék szabatos leírásának beküldését kérjük. Tíz előfizetésre egy tisztelet-példány jár. A pénzes levelek bérmentes küldése kértik. **A Nővilág kiadó-hivatala.** (Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

Már folyó évi augusztus 1-jén új s nagy állam-sorsjáték húzása.

E sorsjáték **400,000 nyeremény-számot** tartalmaz, melyek közt következő főnyeremény létezenek, u. m.: 114-szer **300,000 ft.**, — 114-szer **50,000 ft.**, — 114-szer **25,000 ft.**, — 228-szor **10,000 ft.**, — 1710-szer **5000 ft.**, — 3420-szor **1000 ft.** stb. Ezen államkölcsön mindegyik sorsjegyének okvetlen nyernie kell. Az e sorshuzásra érvényes jegyek árai következők:

1 részlet-jegyé . . . 1 ft. 50 kr. | 1 egész sorsjegyé 6 ft. 50 kr. 7 részlet-jegyé . . . 10 „ „ | 7 egész sorsjegyé 42 „ „

Vidéki levélbeli megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek, s a sors-huzási lajstromok közvetlen a húzás után ingyért s bérmentestve küldetnek meg. **Hensler Károly,** bankár m. Frankfurtban. 693 (2-4)

Két kert-telek a Hermina mezején,

hat és kilencz holdjával, szabad kézből eladandó. — E tárgyban bővebb értesítést ad a „Látcsó” kiadó-hivatala Pesten, egyetem-utca 4 ik szám alatt.

HUNGARIA BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG POZSONYBAN.

Miután a „HUNGARIA“ című biztosítobank alapító bizottmányához a társaság alapszabályainak végleges hatósági helybenhagyása f. 1864. évi május 28-án 23,255. sz. a. beérkezett és a működés megkezdéséhez alapszabályilag megkívánható részvény mennyiség immár elhelyeztetett: a f. 1864. évi július 3-án e végből tartott ülésben a társaság megalakultnak nyilvánított, s az alapszabályok 137. §-a értelmében az igazgatótanács következőleg lón megválasztva:

ELNÖK: **Walterskirchen György Vilmos**, báró, ö cs. kir. apostoli felsége tükös tanácsosa és kamarása.

AELNÖK: **Samarjay Károly**, jogtudor, köz- és váltóüggyvéd.
Dr. Czilhert Róbert, földbírt. és a gazdasági egyesület elnöke.
Degenfeld-Schonburg Adolf, gróf, kamarás.
Pappenheim C. W., bankár.

Sommaruga Lipót, báró, megválasztottak továbbá a központi választmány tagjaiul:

Harkai Schiller Károly, jogtudor.
Kohányi Mihály.

kik az aláírást együtt teljesítik, mi a közvetlenül bekövetkezendő üzletmegnyitáshoz utalással ezennel köztudomásra juttatják.

Pozsony, 1864. évi július 4-én.

694—(1)

Földes Gyula, a pozsonyi gazdasági egyesület titkára.
Linzbach János.

Spitzer S. L.
Szlubek Gusztáv.

Jogtanácsosul:

Schäzler Károly, köz- és váltóüggyvéd.

Az igazgatótanácsba pedig:

I. igazgatótanács: **Speyers Duran J. K.**, belga consul.

II. igazgatótanács: **Burger F. D.**,

Az igazgatótanács meghagyásából az igazgatótanács:

Speyers Duran János. Burger F. D.

Pest, július 24-én 1864.

Előfizetési feltételek 1864-dik évre: —
a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyzet használt petít sor ára, vagy annak helye, egyszeri ígatásnál 10 krba; háromszor, vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre néve kiadó-hivatalunk számára hirdetések elfogad, Hamburg és Altonában: Hansenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — és Pesten: a kerész-gazdasági ügynökség is. József-ter, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ujár.

Régi magyarok régi arczképei.

XV. Földváry Miklós ezredes 1646.

Földváry Miklós, — kinek itt arczképét közöljük — a kőirater szerint 1646-ban a magyarok és horvátok kir. ezredese volt. Mielőtt róla kevés adatainkat elmondanók, úgy hiszszük, nem lesz érdektelen előzményül a honvédelem történetéből némi vázlatot előre bocsátanunk.

A mohácsi részre virradt viszontagságos korszak, melyben a nemzetnek egyrészt a török növekedő hatalmával, másrészt az idegen kormánytanácsosok armánya és erőszaka ellen kellett küzdenie, a honvédelem előbbi alkotmányos rendszerét tetemesen meggyöngyítvén, a nemesi fölkelőseregek és banderiumok mellett az állandó katonaság eszméjét sietteté megérlelni. Első fokozata ezen eszme megtestesítésének a zsoldos katonák felállítására volt. Már I. Ferdinánd trónleléte után, ki az átadott várakba német zsoldosok behelyezésével kezdte meg e téren intézkedéseit, az 1528. évi országgyűlés e részben az alapról is gondoskodott, minden jobbgytelekre két forint adót róván, melyből minden husz telek után egy állandó lovas díjaztatnék. — Ezen adó iránti intézkedés több majdnem minden országgyűlésen tárgyalás alá került. Mindez annál inkább szükségesnek látszott, mert a török évről-évre szaporította foglalásait. Ezen nézetből kiindulva írta az állami ügyekben jártas főpap — Veráncz, — már 1550-ben, hogy „az ellenség visszatárlására és Magyarország helyreállítására nézve, zsoldos katonára van szükség; és pedig olyanra — ugymond — ki gyermekkorától fogva megedzetett, ki életét harcra szánta, s az ütközetre siet, ki kényelem, polgári ügyek, s a nő keble után nem sovárogo.”

Azonban az eddigi rendelkezések alapján támadt zsoldos katonaság szervezete távol volt még az állandó ezredek rendszerétől, és inkább csak a nagy fontosságú végvárak őrsé-

gére volt számítva. Állandó ezredek adataink szerint a XVII. század előtt még Németországban (értjük az ugynevezett római német birodalmat, melynek romjain Ausztria emelkedett) sem alakultak. Csak II. és III. Ferdinánd korában kezdtek egy-két állandó ezredet állítani, milyen volt például 1632-ből a Mansfeld és 1647-ből a Stahremberg gyalog ezred. Magyarországon az állandó ezredek állítása I. Leopold király alatt vette kezdetét. A huszár-ezredek közül első volt gr.

felhasználtattak. A XVII. században, az állandó ezredek felállítására előtérrel együtt hat kapitányságra volt felosztva, u. m. a kassai, újvári, győri, kanizsai, tót- és horvátországi kapitányságokra, melyek legkevesebb hét, és legtöbb, ha 17 vár fölött rendelkeztek. Ezek őrségének egy részét kellett a zsoldos seregek képeznie.

1641-ben Eszterházy Miklós nádornak egy előterjesztése szerint 88 végvárban összesen 5000 magyar és horvát, 150 német lovas; 7400 magyar és 2680 német gyalognok, összesen 15,230 örkatónának kellett szabály szerint lenni. E tömeg, mint az magából érthető, az akkori hadi-szabályzat szerint volt szervezve; tizedekre, századokra, osztályokra stb. felosztva. Tiszteik szintén fokozatos rangban állottak. — A hadnagya gyalogságnál vajda címet viselt; és fölötté meg voltak — mint jelenleg — a tiszti fokozatok egész az ezredességig. Ily zsoldos seregnél, mely magyarok és horvátokból állott, volt Földváry Miklós ezredes.

Mig Földváry Miklós ezen, akkor még inkább diszes tiszti fokozatra felvergődött, nemcsak korának bizonyosan félszázadát haladta meg, mint erről csak arczára vetett egy pillantás sem hagy kétkedni, de bizonyosan nem csekély érdemeinek is kellett lennie; sőt erre nézve személyes vitézi jeles tulajdonai szolgálhattak legbiztosabb alapul. Ősei közé számítá azon Földváry Gábort, kit mint Komárom várában gyalogőrségi vajdát ismer a krónika. Atyja, — mint egy család-történeti forrás állítja, — Földváry Vincze volt. — Miklós a katonai pályára lépén, a XVII. század első felében dülő temédek harc és háboruban elég alkalmat lelt magát kitüntetni és érdemeket szerezni; és miután már ezredességre emelkedett, a hadi

FÖLDVÁRY MIKLÓS.

Czobor Ádámé 1688-ban, Deák Pálé 1696-ban gróf Forgách Simoné 1702-ben, a gyalogok közül Bagossy Pálé szintén 1702. évben felállítva. A zsoldos sereg tartása tehát azelőtt főleg a végvárak őrségére szorított, melyek azonban mezei (hadi) táborozásra is

